

"A legjobb hadászat az, amely azt tartja: hogy mindig jó erősek
legyünk, éspedig mindenekelőtt általában, azután a döntő ponton"
Carl von Clausewitz

A „34 napos” izraeli-libanoni háború

*Tomolya János mk. alezredes, Nemzeti Katonai Képviselő Hivatal Brüsszel, kiemelt EU
összekötő főtitisz, (PhD hallgató);*

Bevezetés

A 2006-os év is bővelkedett katonai eseményekben, azonban ezek közül mind intenzitásában, mind az elért katonai eredmények felemás megítélése miatt, kiemelkedik az izraeli hadsereg és a Hezbollah erőinek összecsapása Dél-Libanonban. Nyilvánvaló, hogy a konfliktus nem minden eseménye ismert, és még talán túl korai a tapasztalatok levonása, hiszen a nagy apparátussal rendelkező értékelő-elemző központok sem publikálták még a vizsgálataik eredményeit, de az ismert tények alapján mégis érdekes lehet néhány kérdés megválaszolása.

A 2006 nyarán a libanoni-izraeli „34 napos háború” jelentős emberi veszteségeket és anyagi károkat okozott. A világ civilizált lakosságát sokkolta a konfliktus hevessége, az ártatlan civil áldozatok nagy száma. Libanoni oldalon 1187 halott és 4092 sebesült a mérleg.¹ Egymillió ember kényszerült elhagyni lakóhelyét, közülük 230 000-en külföldre menekültek. Augusztus végén még mindig 100 000 - 150 000 menekültről tudtak a hatóságok.² Libanonban az anyagi károkat 3,6 milliárd USD nagyságúra becsülik. A munkanélküliségi ráta Libanon egyes részeiben 75%-ra ugrott. Izraeli oldalon 43 polgári és 117 katonai áldozatot követelt a konfliktus.³ 33-an súlyosan, 68-an pedig könnyebben sérültek meg a rakétatámadások következtében.⁴ A harcok idején összesen 3970 rakéta csapódott be izraeli területre. A lakóhelyükről távozni kényszerültek számát 300 000 főre becsülik.⁵ Libanonban megsemmisült 80 híd, 600 km út, 900 üzem, 25 üzemanyagtöltő állomás és 1500 lakás.⁶

Látható a fenti statisztikából is, hogy a háború a valódi kegyetlen arcát mutatta meg. A katonai elemzők szemszögéből még számos tény nem ismert, így nehéz minden területre kiterjedő, részletes elemzéseket végezni. A jelen tanulmányomnak nem célja a közel-keleti térség bonyolult politikai helyzetének elemzése, és nem kívánok a konfliktus minden katonai aspektusára reagálni, csupán azokat az összefüggéseket próbálom megrajzolni, amelyek a rendelkezésre álló információ alapján lehetségesek.

A konfliktust megelőző helyzet

A háború kitörésének pontos idejét nyilvánvalóan nem lehetett előre megjósolni, de a háború potenciális veszélye már régóta fennállt. Az izraeli haderő 2000. májusi libanoni kivonulását követően a Hezbollah erői azonnal megjelentek a katonailag ellenőrizetlen területen és hat éven keresztül készültek a megmérettetésre. A határ menti összeütközések rutinszerűvé váltak a Hezbollah és az IDF között. Esetenként különösen hevesek voltak az összecsapások a vitatott hovatartozású Shebaa Farmok körzetében. A Hezbollah iráni és

¹ <http://www.humanitarianinfo.org/libanon>

² United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) Situation Report 1 38 Linanon Response

³ <http://mfa.gov.il/MFA/victimsofrocketattacksandIDFcasualties>

⁴ European Commission Civil Protection Co-operation Mechanism Monitoring and Information Centre message No. 1-28

⁵ Report of Secretary-General on the Implementation of Security Council Resolution 1701 (2006) 2006. szept. 12 S/2006/730, 2-3 oldal

⁶ Dirk Buda and Delilah H.A. Al-Kundahiry: Premier Damage assessment –Beirut and South Lebanon, 2006. augusztus 31, 3. oldal

szíriai segítséggel nagyszerű csapásmérő képességet hozott létre és a kiépített védelmi létesítményei is megfelelő védelmet nyújtottak az esetleges izraeli válaszcsepások ellen.

Izrael figyelmét lekötötte a palesztin területekről érkező terror elleni küzdelem. Ez a figyelem eltolódás valamennyire lehetővé tette, hogy a hírszerzés elől a dél-libanoni események egy része rejtve maradjon. Ugyanakkor alá kell azt is húzni, hogy a világ egyik legjobb hírszerző szolgálata, természetesen elegendő információt szolgáltatott a fenyegetettségéről, de a politikai döntéshozók, és a legfelsőbb katonai vezetés nem reagáltak megfelelően.

A terep

A terep minden háborúban fontos tényező, még az un. modern háborúkban is. Ez újra bebizonyosodott Dél-Libanonban. Izrael bonyolult terepviszonyok közepette találta magát szembe a Hezbollah harcosaival, akik tökéletesen ismerték a terep minden apró részletét, amelyet műszakilag évek alatt jól berendeztek, és amelyen jól begyakorolták a védelmi harc lehetséges változatait. A terep fizikai jellemezőit tekintve sziklás, törmelékes, köves altalajú terület, bokros, helyenként fás növényzettel fedett. Hegyes, dombos terület, főképpen száraz völgyekkel, bevágásokkal, a beépített területek változatosak, de főleg falvakból és néhány kisebb városból állnak. Izraeli szempontból a határvonalon való áthaladás tekintetében Marun ar-Ras kulcsfontosságú, hiszen uralkodó magaslati ponton fekszik, ahonnan jól szemmel tartható a határ mindkét oldala és Bint Jbil megközelítési útvonalai is. Bint Jbil közepes nagyságú város, amely több emeletes beton épületekkel is rendelkezik. A terep változatosága előnyös pozíciót biztosított a Hezbollah számára. Ezt a természetes előnyt a Hezbollah még fokozta is erődítésekkel, műszaki létesítményekkel, többek között mintegy 60 km földalatti alagútrendszerrel.⁷ A tüzelőállásait és fegyvereit sikerült jól álcáznia.

A résztvevő felek

Az elemzők egyetértenek abban, hogy a konfliktusban ténylegesen aktív szerepet játszókon kívül más hatalmak (Irán, Szíria) is szerepet játszottak, de a jelenlegi tanulmányban csupán a valódi csatamezőn megjelenő erőkre korlátozom a vizsgálódásomat. A harcokban résztvevő felek egyszerre voltak nagyon különbözőek és hasonlóak. Különböző indíttatásból, de mindkét fél bátran és legjobb erényeit bemutatva harcolt. Mindkét haderő saját társadalmának „terméke”, akik keményen küzdöttek az általuk fontosnak tartott eszményekért, célokért.

Hogyan válhatott, a Közel-Keleten viszonylag hosszúnak számító, 34 napos összecsapás fő szereplőjévé a Hezbollah, amely szervezetet sokan nem is ismertek a konfliktus előtt? Mivel a közvélemény számára is az izraeli hadsereg jobban ismert, mint a Hezbollah, ezért nagyobb figyelmet szenteltem e radikális iszlám szervezet létrejöttének, kialakulásának bemutatására.

A Hezbollah létrejötte

A Hezbollah egy radikális iszlám mozgalom, szervezet, amely Libanon 1982-s lerohanását követően jött létre. A libanoni síita muzulmánok egy csoportja magát Isten Pártjának (Hizb Allah) deklarálta magát. Maga a szó egy arab kifejezés, mely szó szerint Isten pártját jelenti: a Hezb, magyarul párt és az Allah szavak összetételéből. A szervezet elnevezése ismert, a különböző nyelvekre történt fordítások miatt, a Hizballah, Hizbollah és

⁷ Jerusalem Post: Yakov Katz: „34 days of fight”, 2006 augusztus 31

Hezbollah formában is. (A továbbiakban, a magyar sajtóban elterjedt Hezbollah kifejezést kívánom használni.)

A Hezbollah tehát egy Dél-Libanonban alakult síita politikai párt és katonai szervezet, mely az izraeli hadsereg Dél-Libanonba és Bejrútba való 1982-es bevonulására adott válaszként jött létre. A mozgalom az első pillanatoktól kezdve erős iráni befolyás alatt állt, hiszen mintegy 1500 iráni forradalmi gárdista érkezett a mozgalom támogatására Libanonba. A másik külföldi támogató erő Szíria volt, aki mindig is kiemelt érdeklődést tanúsított Libanon iránt.

Először a Dél-Libanonban harcoló iszlám katonai erőkből a katonai szárny alakult meg, majd idővel létrejött a politikai szervezet is, melynek számos muzulmán diák lett a tagja. Csakhogy ekkor már létezett egy másik síita szerveződés is, az 1975-ben a síita szemléletet új alapokra helyező Musza Szadr által alapított első síita politikai párt, az Amal. A két csoport között kis idő elteltével testvérharc bontakozott ki, ugyanis a déli síiták sokkal radikálisabb Izrael-ellenes fellépést sürgettek. Falvaikban Khomeini ajatollah képei és az iráni forradalmi jelszavak tűntek fel, majd 1985-ben végleg szembehelyezkedtek az Amallal. A politikai küzdelemből végül a Hezbollah került ki győztesen, mivel képes volt a heterogén politikai nézeteket vallókat, az azonnali cselekvés és harc jelszavával egységbe fogni.

Szíria tekintetében tudni kell, hogy a szunni-síita ellentétben jelentős szerepet kapnak a szír lakosság mindössze 10-12 százalékát kitevő allawiták, akik kisebbségi helyzetük ellenére a hatalmat gyakorolják Szíriában. Amennyiben a hatalmat a kezükből kiengednék, akkor a szír szunniták többségüket legyilkolnák, vagy elüldöznék. Emiatt a síita oldalon állnak, és így létérdekük, hogy az iráni befolyást Libanonban fenntartsák és a radikális iszlámon alapuló terrorizmust táplálják. Az iráni atomprogram miatt ma a síita terrorizmus komoly veszélyt jelent Izrael számára. A libanoni síita Hezbollah, a szír allawita kormányzat és a síita Irán tengelyének megtörése Izrael érdekében áll.⁸

A Hezbollah tagjai az ideológiai támogatásukat egyértelműen a Khomeini vezette iráni iszlám forradalomtól kapták, és teljesen természetesen egyik deklarált céljuk, egy iráni típusú iszlám törvénykezésű állam létrehozása Libanonban. Ezzel párhuzamosan igyekeznek megszüntetni a nem muzulmán hitűek befolyását a térségben és határozottan nyugatellenes, és Izrael-ellenes tevékenységet folytatnak. 1982. november 11-én egy 17 éves fiatalember robbanóanyagokkal felszerelt autójával az izraeli hadsereg türoszi főhadiszállása ellen öngyilkos merényletet követett el. Ez volt az első ilyen öngyilkos merénylet, amelyet még kb. 30 hasonló követett. Ezek hátterében a Libanoni Nemzeti Ellenállás azon csoportja állt, melyből 1985-ben megalakult az Iszlám Ellenállás, az időközben létrejött Hezbollah fegyveres szárnya.⁹

A Hezbollah Izrael és Nyugat-ellenes katonai tevékenységének megjelenése sem váratott sokat magára. 1983 és 1985 között, addig példa nélkül álló öngyilkos merénylet sorozatot indítottak el az Egyesült Államok és különböző nyugati államok, különböző szervezetei, épületei, képviselői ellen, beleértve az amerikai tengerészgyalogosok laktanyáját és az USA Bejruti Nagykövetségét is.

1985. február 16-én a Hezbollah közzé tette a "Nyílt Levelet", melyben deklaráta, hogy Libanon az USA és Izrael nemzetközi összeesküvésének célpontja, s Libanont protektorátussá akarják tenni, melyhez a bejrúti kormányzat asszisztál. Egy befolyásos Hezbollah-tag így kommentálta a helyzetet: "Sajnos olyan világban élünk, ahol a dzsungel törvényei uralkodnak, tehát az erősebb elnyomja a gyengébbet. Olyan népek látjuk magunkat, akiket megfosztottak jogaiktól, s ebben a helyzetben csak az erő eszközeit hívhatjuk segítségül. Erről nem mondhatunk le."

⁸ Michael Herzog: Dangerous Ambitions The Challenges of Iran and Hamas, 2005, 22. oldal

⁹ <http://hvg.hu/vilag/20060816hezbollah.aspx>

Az öngyilkos merényleteket emberrablások egészítették ki. A támadások nem csak Libanonra korlátozódtak, hanem külföldön is merényleteket követtek el, mint például 1992-ben, Argentínában támadták meg az izraeli nagykövetséget. 1988-ra a Hezbollah gyakorlatilag felváltotta az Amalt, és egyre aktívabb támadásokat szervezett a Dél-Libanoni Hadsereg és az Izraeli Hadsereg (IDF) ellen, elsősorban megfigyelő pontokat, ellenőrző pontokat és viszonylag védtelenebb konvojokat támadtak meg. A fenti klasszikusnak ítélt gerilla-hadviselési formákat kiegészítették álcázott állványokról akár távirányítással is indítható sorozatvető rakéták és nagyobb hatótávolságú aknavetők tüzevel, amelyekkel izraeli állásokat és polgári létesítményeket vettek célba. A Hezbollah kezdeti célja Libanon felszabadítása, síita állammá alakítása, Izrael állam megszüntetése volt, amiről Izrael 2000. évi kivonulása után sem tett le, s azután is rendszeres rakétatámadásokkal igyekezett szimpatizánsai és támogatói számát növelni. Az 1980-as évek közepétől Muhammad Huszain Fadlallah sejk vezetésével működött a szervezet, melynek 1992 februárjáig Abbász al-Muszavi lett a vezetője, akit likvidáltak, majd a szervezet irányítójává addigi helyettese Szaid Hasszán Naszrallah lépett elő, aki jelenleg is vezeti a pártot.

Az izraeli csapatok Dél-Libanonból 2000-ben történt kivonulását a Hezbollah nagy győzelemként könyvelte el.¹⁰ A szervezet 2000 óta ellenőrzése alatt tartja egész Dél-Libanont, mivel a libanoni hadsereg nem kívánt oda bevonulni. A szíriai befolyás alatt álló libanoni vezetés ugyanis vonakodott attól, hogy a libanoni hadsereg egységei felvonuljanak a libanoni-izraeli határra, és ennek következtében a felelősség e térség biztonsági problémáit a kormányra háruljon. A Dél-Libanonból történt izraeli kivonulás következtében a Hezbollah katonai és politikai szárnya különvált. A politikai szárny a libanoni belpolitika befolyásos szereplője lett: A Hezbollah napjainkban már politikai pártként van jelen a libanoni parlamentben. A parlamenti jelenlét miatt a nemzetközi közösség megosztott a Hezbollah terrorista szervezetnek való nyilvánítása tekintetében. Az elsősorban Iránból érkező pénzügyi támogatását felhasználva a Hezbollah a lakosság részére szociális és oktatási szolgáltatások széles körét biztosította, ami elősegítette a libanoni társadalomba történő beágyazódását, erős katonai és szimpatizáns-bázis kialakítását. Míg a Hezbollah támogatottsága kezdetben a síiták és a dél-libanoni iszlám szélsőségesek körében volt számottevő, a 2004. áprilisi-májusi önkormányzati választások eredményei már azt mutatják, hogy az ország egyik legnagyobb politikai pártjává vált. Hezbollah, mint legális politikai párt fontos szerepet játszik Libanon társadalmi és politikai életében (12 helyük van a bejrúti parlamentben), a szervezet az ország lakosságának 40%-át kitevő síita lakosság legjelentősebb politikai képviselője.

A szervezet nagyon aktív tevékenységet mutatott Dél-Libanon izraeli haderő libanoni tartózkodása idején, egészen az Izraeli Hadsereg Dél-Libanonból történt 2000. májusi kivonásáig. A kivonást követően a tevékenységüket kiterjesztették Izraelen belülré, ezzel aláásva a dialógus vagy az esetleges békefolyamat esélyeit. A sorozatos akcióik közül kiemelkedik a 2000. október 7-i támadás, amikor egy több száz főből álló csoport libanoni területről dühödt támadást intézett az izraeli határ ellenőrző állások ellen. A támadást heves aknavető tüzrel és Sager rakéták valamint kézi rakétágránát vetők tüzevel támogatták. A támadás eredményeképpen nemcsak jelentős anyagi kárt okoztak és számos izraeli katonát öltek meg, hanem három katonát élve sikerült libanoni területre hurcolni.

A Hezbollah alapvetően négy módon folytat Izrael-ellenes tevékenységet:

1. Terroristákat és más együttműködőket juttat át külföldi vagy hamis dokumentumokkal a határátkelő pontokon;
2. Terrorista szervezeteket hoz létre Izraelen belül Judeában, Szamáriában és a Gázai övezetben;
3. Fegyver és ember csempészet;
4. Palesztin terrorista szervezetek és csoportok pénzelése;

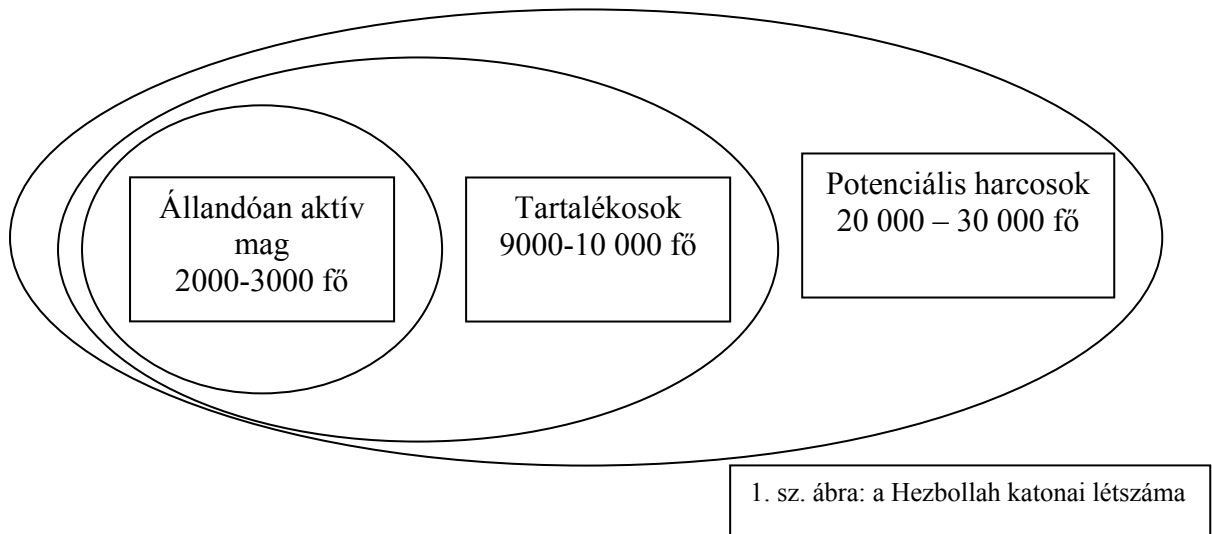
¹⁰ http://napidzsihad.blogspot.hu/?post_id=1456.html

A Hezbollah katonai szárnya, a dél-libanoni lakosság jelentős részét maga mögött tudva, szír és iráni támogatással önálló hatalmi központot alakított ki, és Dél-Libanon izraeli megszállásának megszűnése után is folytatta a határmentén épült izraeli települések és katonai állások elleni fegyveres akcióit, elsősorban a vitatott Shebaa-farmok hovatarozása ürügyén. Szíria a Hezbollah fölötti befolyását arra használja föl, hogy megkerülhetetlen tényezője maradjon a közel-keleti békefolyamatnak. A Hezbollah libanoni jelenlétének fenntartása Damaszkusz számára egyúttal garanciát jelent arra, hogy Bejrút nem tud - Jordániához vagy a palesztinokhoz hasonlóan - a háta mögött különbékét kötni, vagy arról tárgyalni Izraellel.¹¹

2003 óta egyre nyilvánvalóbbá vált a Hezbollah és más terrorista szervezetek közötti együttműködés.¹², szoros, időnként kifejezetten magas szintűvé vált. A kooperáció elsősorban az Iszlám Dzsihád, a Hamasz és a Palesztin Népfrent elemeivel alakult ki. Számukra a Hezbollah egyfajta „külső kormányzatot” jelent. Az együttműködés tényét maga Hasszan Nasrallah is elismerte az Al-Manar Televízióban 2004. július 19-én mondott beszédében.

A Hezbollah vezetése és katonai ereje

A háborúban a Hezbollah nem tűnt spontán módon vezetettnek és nem volt rosszul szervezett sem. A vezetés és a szervezethez már többször kiállta a próbát a határ menti összecsapások alkalmával. A szervezet katonai erejének megítélése tekintetében különböző, általában becslésen alapuló adat látott napvilágot. A források nagy része azonban egyetért abban, hogy létezik egy ún. „állandóan aktív mag”, amely köré egy gyorsan mobilizálható, és kiképzett ún. „tartalékosok”-ból álló héj, és köré pedig egy potenciális harcosokból álló nagyobb kör csoportosul. (1. számú ábra)

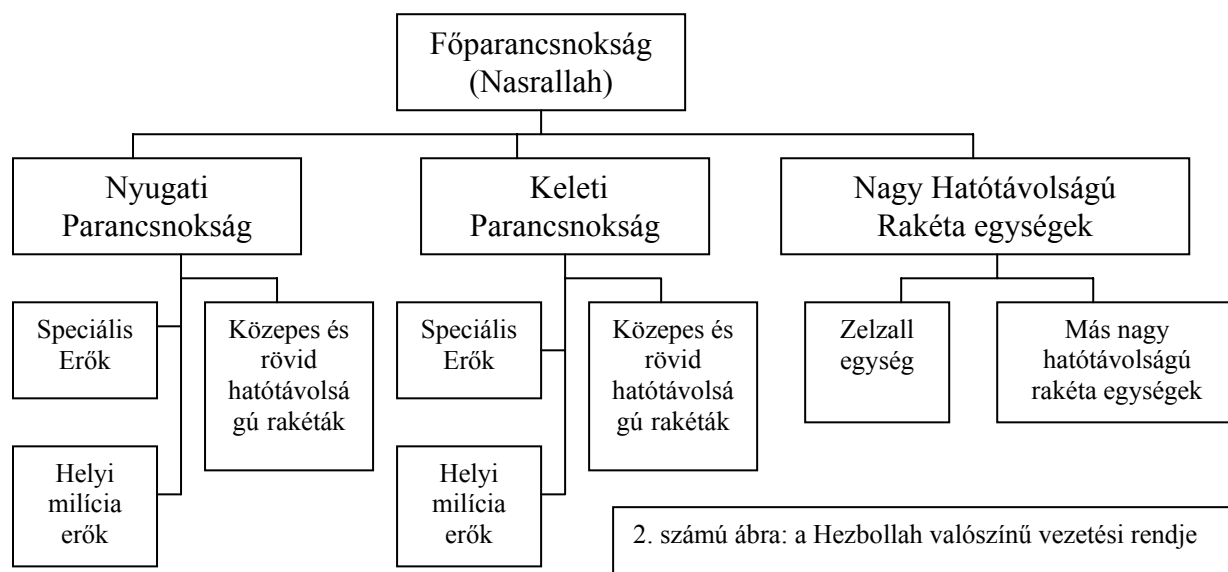

A Hezbollah vezetési rendszer megbízható volt, főleg mobil telefonokat, alacsony kisugárzású rádiókat, és futárokat alkalmaztak. A Hezbollah gerilla harcmodorra kiképzett milicistákat és rakéta csapatokat telepített a dél-libanoni határ mentén. Ugyanakkor a vezetés tekintetében néhány forrás tudni véli, hogy iráni forradalmi gárdisták estek el a nagy hatótávolságú rakéták izraeli megsemmisítése következtében. Arra utaló jel azonban nincs, hogy a rakéták indítását közvetlenül Iránból koordinálták volna, az esetek valószínűleg technikai segítséget nyújtottak a Hezbollah harcosoknak.¹³ A vezetési rend valószínű felépítését a 2. számú ábra szemlélteti.

¹¹ <http://www.nytimes.com/news/international/countrysandterritories/lebanon>

¹² US State Department Office of the Coordinator for counterterrorism: Country Report on Terrorism 2004,70. oldal

¹³ Aaron Klein: „Soldiers from Iran killed in Lebanon”, WorldNet-Daily.com 2006. augusztus 9.

A nagy hatótávolságú eszközökkel ellátott, (100 km feletti hatótávolsággal rendelkező Zelzal és Nazeat rakéták), és feltehetően, néhány, közepes hatótávolságú eszközzel felszerelt egység (45 és 90 km közötti hatótávolságú Fajr-3 és Fajr-5, /220 mm-es és 320 mm-es/ rakéták) is közvetlenül Bejrútból, a Hezbollah fő hadiszállásáról kapták valószínűleg az utasításukat. Néhány közepes hatótávolságú eszköz, valamint a rövid hatótávolságú rakéták, (1007 mm-es és 122 mm-es), az ún. „katyusák”¹⁴ a regionális parancsnokságok utasításai szerint tevékenykedtek.

A Hezbollah fegyverzete:

A konfliktust megelőzően a hírszerzési adatok a Hezbollah 107 mm-es és 122 mm-es rakétáinak számát mintegy 12 000 darabra becsülték, az indító állványok számát pedig kb. 70 darabban határozták meg. A rakéták fajtáit és hatótávolságukat az alábbi táblázat tartalmazza:

1. számú táblázat: a Hezbollah rakétái

Megnevezés	Hatótávolság (km)	Harci fej súlya (kg)	Származási hely
C-802 cirkáló rakéta ¹⁵	120	165	Kína/Irán
ZELZAL-2	210	600	Irán
FAJR-3 (240 mm)	43	45	Irán
FAJR-5 (333 mm)	75	90	Irán
320 mm (BM30)*	75	100	Szíria
220 mm (BM-27)*	70	100	Szíria
122 mm (BM-21)*	20	30	Irán/Szíria
107 mm (BM-17)*	6	107	Irán/Szíria

* Több esetben a rakétákat nehezebb felderíthetősége és megsemmisítése érdekében saját gyártmányú egyes kilövőkre szerelték. A 107 mm-es és 122 mm-es rakétákat a sajtó gyakran Katyusának nevezte.

A Hezbollah a felkészítését és kiképezését Irántól kapta, beleértve a vezetés és irányítás kérdéseit, a kis alegységek harcászati alkalmazási eljárásait. Itt kell megjegyezni, hogy a

¹⁴ <http://www.origo.hu/nagyvilag/20060328katyusa.html>

¹⁵ <http://www.fas.org/man/dod-101/sys/missile/row/c-802.html>

rakéta páncéltörő gránátok alkalmazására irányuló kiképzést, az erre a célra kiválasztottak számára, szintén Iránban kapták.¹⁶

A Hezbollah a határvonal mentén telepített milíciái alapvetően könnyű gyalogos erők voltak. Az ún. speciális erők voltak a Hezbollah legjobban kiképzett és felszerelt erői. Ezek rendelkeztek golyóálló mellénnyel és éjjel látó készülékekkel is. Ezek az erők készítettek lesállításokat az izraeli harckocsik számára és ők kezelték a modernebb páncéltörő eszközöket is (RPG-27, Kornet, Metisz-M.). A Hezbollah páncéltörő eszközeit a 2. számú táblázat tartalmazza. Valószínűleg a speciális erők adták a harcászati és vezetési támogatást a többi erő számára. Ezek a professzionális katonák, fanatizmustól áthatva, de fegyelmezetten harcoltak, képesek voltak alegység kötelékben is harcolni, és harcászati manővereket végrehajtani.

2. számú táblázat: a Hezbollah páncéltörő eszközei

Megnevezés	Hatótávolság	Átütő képesség	Irányítási rendszer
KORNET AT-14 ¹⁷	3000 m	1100-1200 mm	Lézer
KONKURS AT-5 ¹⁸	70 m – 4000 m	800 mm	Vezeték
METIS-M AT-13	40 m – 1000 m ¹⁹	460-850 mm	Vezeték
SAGGER AT-3	3000 m	200 mm	Vezeték
FAGOT AT-4	2000 m	400 mm	Vezeték
RPG-29 ²⁰	460 m	750 mm	Kézi
RPG-7 ²¹	500 m	330 mm	Kézi

A fenti eszközök közül az eddigi ismert adatok alapján nagy valószínűséggel a legnagyobb számban az RPG 7-ek domináltak, de az M6 francia televízió csatorna 2006. augusztus 15-i helyszíni riportja alapján bizonyíthatóan a Hezbollah alkalmazott szíriai tulajdonú, orosz gyártmányú Kornet AT-14 és RPG-29 fegyvereket is. A harmadik generációs Kornet AT-14 az iraki háborúban is bizonyította veszélyességét. A milíciák felkészültsége alulmúlta a speciális erőket, de könnyű gyalogos típusú fegyverzetük hatékonynak bizonyult (AK-47, RPG-7, különböző géppuskák). A rakéta erők, attól függően, hogy milyen távolságra voltak a határtól, képesek voltak csapásokat mérni a nagyobb izraeli városokra. Jellemző az alkalmazásukra a terror jelleg, hiszen csak ritkán lőttek katonai célokat, a csapások zömét polgári célokra mérték, elsősorban sűrűn lakott településekre és a Haifa - Tiberian vonalon elhelyezkedő ipari létesítményekre.

A Hezbollah részéről kizárható, hogy célja lett volna a nagy hatótávolságú eszközeinek a határvédelembe való telepítése. A különböző hatótávolságú rakéták lehetővé tették különböző hadműveleti célok elérését. A nagy hatótávolságú eszközök, Izrael központi részébe csapódva, jelentős pszichológiai hatások elérését tették lehetővé. A korlátozott számuk miatt azonban nem váltak a megfélemlítés, a terror fegyverévé, alkalmazásuk kisebb lélektani hatású volt, mint a SCUD rakéták 1991-s bevetése. A közepes hatótávolságú rakéták nagyobb számú alkalmazása komolyabb fenyegetést jelentett, hiszen viszonylag nagy számú lakosságot érthettek el, akár az egyes kilövők összehangolt, koncentrált tüzével és pusztító csapást mérhettek Haifa ipari körzeteire. A lakosság veszteségének növelésére érdekében egyes rakéták fejeit speciálisan átalakították, megnövelték azok repesz hatásait.

¹⁶ Zeev Schiff: Teheran's role is extensive" 2006, 3. oldal

¹⁷ <http://warfare.ru/?linkid=2198&catid=278>

¹⁸ <http://warfare.ru/?linkid=2198&catid=1845>

¹⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/AT-5Spandrel>

²⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/RPG-29>

²¹ <http://www.strategypage.com/gallery/default.asp?target=rpg7vl.htm>

A rakéták közül a rövid hatótávolságú eszközök okozták a legnagyobb fejtörést Izrael számára. Ezek nagy száma, viszonylagosan kicsi mérete és rövid repülési ideje miatt a detektálás rendkívül nehéz. Izrael kettő rakétavédelmi rendszerrel is rendelkezik.

Az első a „Arrow Fegyver Rendszer”, amely rendeltetése a ballisztikus rakéták elfogása a röppálya végső szakaszában. Jelenleg kettő ARROW üteggel rendelkezik Izrael, az egyik a főváros védelmét látja el, míg a másik Észak-Izraelt védelmezi. Ez a rendszer még nem ad teljes lefedettséget, a déli területek jelenleg még védtelenek.²²

Izrael másik rakétavédelmi rendszere az amerikai Patriot-2 rendszer, amely feladata a ballisztikus rakéták elleni védelem a röppálya termikus fázisában, az ellenséges rakéta repesz útján történő megsemmisítésével.

A második világháborús technológián alapuló ún. „Katyusa rakéták” elleni védelem nagy kihívás volt Izrael számára. Nyilvánvaló, hogy a meglévő rakétavédelmi rendszerek, a kisméretű, alacsony röppályájú és a céljukat gyorsan elérő rakéták ellen nem nyújtottak védelmet. Ezek az eszközök alacsony logisztikai igényűek, az indítás lehetséges távirányítással és időzítéssel is, ami viszonylagos védelmet jelent a kezelőszemélyzet számára. Ráadásul, az a remény, hogy a légi erő eszközeivel gyorsan kiiktathatók lesznek, hamar szertefoszlott, hiszen jól álcázott helyekről, gyakran lakott településekről indították őket. Az eszközök felfedése néha 20 méterről sem volt még lehetséges a sikeres álcázás következtében. Így ezek megsemmisítése a szárazföldi erők feladata lett.

Ugyanakkor ezek a rakéták hátrányokkal is rendelkeztek, hiszen a pontosságuk nagyon durva volt, másrészt a találatok megfigyelésére a Hezbollahnak nem volt lehetősége, így a tűzpontosítására sem. Következésképpen egy-egy kiválasztott célra nagyobb mennyiségű rakétát kellett indítani, jobbra csak a szerencsére bízva a találat bekövetkeztét. A fentiek alapján a Katyusák harcászati értéke alacsony volt. Mindemellett kétségtelen tény, hogy ezen fegyverek bevetése jelentős lélektani hatással bírt és politikai-stratégiai szinten sikereket biztosított a Hezbollah számára.

A jelentős számú rakéta arzenállal való rendelkezés ténye valószínűleg jelentős faktor volt abban, hogy Nasrallah kesztyűt dobott Izrael arcába. Nagyon is tisztában volt azzal, a ténnyel, hogy az izraeli hadsereg filozófiája alapján egyetlen embert sem hagynak hátra, még halottat sem, tehát a kettő katona elrablásával elindíthatja az eskaláció spirálját. Ehhez újabb lökést tudott adni a cirkáló rakéták bevetése. Kétségtelenül cirkáló rakéta megjelenése emelte más szintre a Hezbollah képességeit, hiszen e fegyverek találati valószínűsége nagy (98%) és nagyon nehéz az ellenük való védelem. 2006 júniusában a Hezbollah kétségtelenül jelentős katonai potenciállal rendelkezett.

Az Izraeli Védelmi Erők (IDF) vezetése és katonai ereje

Az Északi Territoriális Parancsnokság (Safed) volt a felelős a libanoni szárazföldi műveletekért. A határ menti csapatok tevékenységének vezetését a Galileli Hadosztály Parancsnokság végezte.²³ A máshonnan áttelepített erők és a mobilizált tartalék erők vezetéséért szintén az Északi Territoriális Parancsnokság végezte. Ez a vezetési rend már jól bejáratott, kipróbált mechanizmus, amely a korábbi háborúk során már kiállta a próbát.

Az Izraeli Légierő (IAF) Tel Aviv-i parancsnoksága vezette a légi műveleteket, és nagy valószínűséggel innen irányították a Libanon mélységi területeire irányuló helikopteres szállítású speciális műveleteket is. Az izraeli haditengerészet volt a felelős a Libanon partvidékén folytatott műveletekért valamint a haditengerészeti speciális erők műveleteinek

²² The Nonproliferation Review: Ballistic, cruise missile, and missile defense systems: Trade and Significant developments 2004, 183. oldal;

²³ Yuval Azoulay: Paratroopers regroup on Kinneret Beach for Battle, Haaretz 2006 augusztus 2, 2. oldal

vezetéséért is. Az összhaderőnemi szintű vezetést az Izraeli Vezérkar (Tel Aviv) valósította meg.

Az Izraeli Védelmi Erők (IDF) létszámát mintegy 168 000 becsülik, amelyből legalább 100 000 fő sorállomány. A meglévő haderőt rövid idő alatt mobilizálható kb. 400 000 tartalékos állomány egészíti ki. Bár az adatok nem a legfrissebbek, de képet adnak az izraeli fegyveres erők képességeiről.²⁴

A haderőben mindhárom haderőnem képviselteti magát, amelyből a szárazföldi haderő a legnagyobb létszámú, 125 000 fő). Állományába 3 területi parancsnokság, 2 hadtestparancsnokság, 2 páncélos hadosztály, 4 gyalogos hadosztály, 1 tüzér ezred, 5 légiszállítású dandár tartozik. A szervezet a hadműveleti helyzet alapján változhat. Az állandó állományt 8 páncélos hadosztály, 1 légiszállítású hadosztály (3 dandár) tartalék egészíti ki.²⁵

Az izraeli hadsereg fő fegyverzete:

Harcokocsik száma: 3090 db (1790 db Merkava I/II/III/IV, 300 db M-60/A1, 600 db M-60A3, 186 db Magach 7, 114 db Ti-67, 100 db T-62)

Gyalogsági harcjárművek: 7700 db M-113A1/A2, 400 db Nagmachon, Puma (ex Centurion), Nakpadon, 270 db Achzarit (ex T-54), 4300 db M-2/-3 fél-lánctalpas (legtöbb raktáron). A 3. számú táblázat az izraeli tüzérségi eszközöket részletezi.

3. számú táblázat: az izraeli tüzérségi eszközök

Vont. tüzérség össz.: 370 db	Önj. tüzérség össz.: 960 db	Sorozatvetők: 212 db
70 db 105 mm M-101	148 db 155 mm L-33	58 db 122 mm BM-21
5 db 122 mm D-30	704 db 155 mm M-109 A1/A2	50 db 160 mm LAR-160
15 db 130 mm M-46	72 db 175 mm M-107	48 db 227 mm MLRS
50 db 155 mm Soltam M-68/-71	36 db 203 mm M-110	36 db 240 mm BM-24
80 db 155 mm M-839P/-845P		20 db 290 mm LAR-290
50 db 155 mm M-114A1		
100 db 155 mm Soltam M-46		

A fenti arzenált mintegy 1500 aknavető és kb 1000 páncéltörő rakéta egészíti ki.

Az izraeli haderő második haderőneme az Izraeli Légierő (IAF), amely 35 000 főt számlál, állományába 400 db harci repülőgép (F16 és F-15) és 95 db harci helikopter tartozik. A stratégiai tartalék repülők pontos száma nem ismert, több száz A-4, KFIR és F-4 jelenti. A légi mobilitást 80 db szállító repülő, és 160 db szállító helikopter biztosítja. A harci repülők hatékonyságát 5 db utántöltő repülővel növelik meg. A légierő tevékenységét légi felderítő, vezető, elektronikai harcra alkalmas eszközök egészítik ki.²⁶

Az Izraeli Haditengerészet messze a legkisebb, de nem elhanyagolható haderőneme az izraeli haderőben. Állományát mintegy 6500 fő képezi, amelyet 5000 fő tartalékos²⁷ egészít ki mozgósítás esetén. Fő technikai eszközei között 6 db tengeralattjárót, 3 db korvetet, 13 db rakétahordozót valamint 37 db járőr hajót találunk.²⁸

²⁵ <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/goes/is.html>

²⁶ Military Balance 2004-2005. London: Oxford University Press, 2004

²⁷ <http://www.globalsecurity.org/military/world/israel/navy.htm>

²⁸ <http://www.militaryperiscope.com/israel/navy>

Az Izraeli Védelmi Erők korábbi ismertetése is elegendő arra, hogy belássuk, a zsidó állam a háborúhoz több mint elegendő erővel rendelkezett, sőt a háború ideje alatt sikeres műveletek folytatására volt képes Gázában is, az ún. második fronton. Még a mozgósítás előtt, az északi határ mentén több gyalogos és páncélozott dandár tartózkodott, a mozgósítás után ez az erő több hadosztályra növekedett. Ez a szárazföldi erő, kiegészülve a több izraeli-arab háborúban megedződött légi erővel és a haditengerészettel, széles skálájú hadműveletek végrehajtását tették lehetővé az izraeli legfelsőbb katonai vezetés számára.

Az izraeli haderő a háború kirobbanásának első pillanatától jelentős erőfölényben volt, de az erő alkalmazásának módja miatt csak korlátozottan volt képes ezt a fölényt a háború első szakaszában kihasználni. A kezdetektől rendelkezésre álltak az izraeli elit felderítő, ejtőernyős és speciális alakulatok. Az IDF valódi veszélyeket hordozó műveleteiben, a korábbi háborúkban kipróbált elit gyalogos és páncélos erők vettek részt, amelyek tevékenységét a tartalékos erők csupán biztosították. Ugyanakkor, a palesztinok ellen vívott harcok Gázában és a Nyugati Parton, kis alegységek, kvázi önálló tevékenységét követelték meg, ezért a kiképzési rendszer erre a fajta felkészítésre koncentrált. A nagyobb harci formációk elleni konvencionális harcra való felkészítés a háttérbe szorult. Másrészt pénzügyi problémák miatt a katonai szakértők által javasolt fejlesztések lassabban valósultak meg, vagy átütemezték őket és egy sor tartalékosok bevonásával megtartandó gyakorlatot, töröltek. A beszerzéseket redukálták, ami főleg a tartalék erők technikai eszközeinek tervezett fejlesztésének elhalasztásában jelent meg.²⁹

Így a védelemre berendezkedett ellenség elleni hagyományos hadviselés, ami minden hadsereg számára kihívás, nem jelentett könnyű feladatot az IDF számára sem.

A felek valószínű céljai

Természetesen itt is csak feltételezésekre lehet támaszkodni, de a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiakra lehet következtetni:

Irán valószínű céljai:

- a figyelem elterelése a saját nukleáris programjáról és ezzel annyi időt nyerni, hogy egy kész helyzet elé állíthassa a nemzetközi közösséget;
- kemény üzenet küldése az USA-nak;
- segítséget nyújtani a határozottan nagy veszteségeket elszenvedett és szorult helyzetben lévő Hamasznak;
- tesztelni az izraeli elszántságot;
- kipuhatolni a zsidó állam haditechnikai eszközeinek gyenge pontjait;
- saját eszközök hatékonyságának tesztelése;

Izrael valószínű céljai:

Mivel az Irányváltás (Operation Change of Direction) Hadművelet politikai-katonai hadászati céljai nem ismertek, ezért csak feltételezésekre hagyatkozhatunk.

- A valószínűsíthető politikai katona cél: az elrettentés helyreállítása, a Hezbollah egyed uralmának felszámolása Dél-Libanonban;
- A Hezbollah rakéta arzenáljának megsemmisítése, a két elrabolt katona kiszabadítása;
- Izrael a libanoni front megnyitásával már két fronton is hadat viselt, ezért létfontosságú volt számára a fegyveres konfliktus elkerülése Szíriával;
- Speciális erők mélységi alkalmazásával bizonyítani magas szintű felkészültségét;

²⁹ <http://www.vilagszinvonal.hu/izrael/news.php>

A Hezbollah céljai:

Valójában saját önálló célja kevés lehetett, de Nasrallah korábbi nyilatkozatai alapján néhányat meg lehet fogalmazni:

- Libanon védelmezőjeként beállítani a szervezetét és ezzel politikai beágyazódását megőrizni;
- Bizonyítani katonai erejét;
- Az izraeli társadalom széttzilálása;
- Kormányválság kirobbantása Izraelben;

A háború dinamikája

A háború kitörése egyértelműen a július 12-i eseményekhez köthető. A háború tervezett kirobbantásáért egyértelműen a Hezbollah a felelős, bár ha figyelembe vesszük a 12-i napon lejárt „hat hatalmi”, az iráni nukleáris program leállítását követelő felhívás határidejét is, akkor Irán egyértelmű érdekeltsége és felelőssége is megfogalmazható. Irán volt az, aki felfegyverezte és kiképezte a Hezbollahot, ő volt az, akinek érdekében állt a nemzetközi közösség figyelmének elterelése, és az időnyerés a nukleáris programja továbbviteléhez.

Nasrallah valószínű elképzelése az volt, hogy Izraelt elrettenti a libanoni mélységi műveletektől a rakétaival mért csapásokkal, a kiépített védelmi rendszerével meghiusítja vagy korlátozza az izraeli hadműveleteket, kihasználva lényegesen jobb terepismeretét, a jól álcázott fegyvereit, nem utolsósorban a páncéltörő eszközeit, tüzelőállásait.

A Hezbollah vezetése megértette, hogy szemtől szembe harcban nem tudja felvenni a versenyt az izraeli hadsereggel, de nem is ez volt a szándéka. Az Izrael ellen érzett gyűlöletétől vezérelve, nagy veszteségeket kívánt okozni a zsidó államnak, abban bízva, hogy a nagyszámú áldozat hatására az izraeli társadalom összeomlik. Azzal is tisztában volt, hogy a térség fontossága miatt a nemzetközi közösség nem tolerálna egy elhúzódozó háborút.³⁰

Izrael is rendelkezett tervekkel, elképzelésekkel a Hezbollahnal való összecsapásra. Az Izraeli vezérkar hadijátékot vezetett le 2006. június elején. Ennek a forgatókönyve tartalmazta a Libanonba való benyomulást és előretörést a Litani-folyóig.³¹ A légielő déli-libanoni bevetésének valószínűleg ez volt az alapja, az is valószínűsíthető, hogy a Hezbollah jelentette fenyegetést nem értékelték megfelelően, hiszen több, nem várt faktorial kellett szembenézniük. Az Izraeli Hadsereg kezdeti célja kettő fő elemet tartalmazott: a két elrabolt katona kiszabadítása, valamint a bénító hatású csapás mérése a Hezbollah erőire.³²

Az izraeli hadvezetést több meglepetés is érte, a harcok kirobbanása előtt és után is. A háború előtti meglepetések közül az első az volt, hogy a Hezbollah harcosok be tudtak szivárogni izraeli területre, ott csapdába tudtak ejteni 2 Hammer járművet RPG-k és útszéli bombák alkalmazásával, megölve 8 katonát, kettő másikat, pedig elraboltak.³³

A második meglepetés az elrabolt katonák felkutatására kiküldött Merkava harckocsi gyors elvesztése és a kezelőszemélyzet halála volt, ugyanis a Hezbollahnak sikerült a harckocsit felrobbantani egy útszélén elhelyezett 300 kg-os bombával.

A harmadik a Saar-5 osztályú korvetet, az Ahi-Hanit-ot ért C-802-es radarvezérelt, föld-tenger cirkálórakéta találat volt. Az elindított 2 cirkáló rakétából csak az egyik talált célba, de a becsapódás következtében tűz ütött ki a helikopter fedélzeten és csak a tengerészek önfeláldozó beavatkozásának volt köszönhető a hajó felrobbanásának elkerülése, a hajó

³⁰ http://www.ynetnews.com/Hassan_Nasrallah/2006_julius_31

³¹ Yaakov Katz: „IDF Report Card” 2 oldal

³² Simon Perez: The most important war of Israel, 2006, 4. oldal

³³ <http://mfa.gov.il/MFA/terrorism+obstacle+to+space+/memorial/2006/victims/staff-sgtpavelslutsker>

megmenekülése.³⁴ Feltételezhető az is, hogy a rövid hatótávolságú rakéták megsemmisíthetősége csupán a légierői csapásaival valószínűleg téves feltételezés volt, így a hadműveleti tervet módosítani kellett a szárazföldi erők aktívabb részvétele érdekében. Erre utal a hadművelet megnevezésének megváltozása is „Operation Just Reward”-ról „Operation Change of Direction”-ra.³⁵ Ehmud Olmert miniszterelnök és kabinetének néhány tagja, valószínűsíthetően, nem rendelkezett elegendő ismeretekkel a védelmi kérdésekben, amikor elfogadta az izraeli vezérkari főnök a rakéták megsemmisítésére javaslatát, a kabinet összehívása nélkül, csupán a légierő felhasználásával.

Ebben, Izrael történetének első, „légierős” vezérkari főnökének személyes feltételezései is szerepet játszhattak.³⁶ A második téves feltételezés a védelmi rendszer felszámolásához szükséges erő megítélésében volt, hiszen a kezdeti 5 000 főt többszörösére kellett növelni.

Hadműveleti szintű dinamikai elemek

Az egyik fő hadműveleti dinamikai elem a Hezbollah rakéta kampányához kötődik és Izrael azon erőfeszítéséhez, hogy felszámolja, vagy legalábbis korlátozza a reá záporozó rakétaesőt. A rakéta csapások eredményeit a 4. számú táblázat tartalmazza.

4. számú táblázat: a becsapódó rakéták száma

Észak-Izraelre becsapódó rakéták száma	3790
Lakott területekre becsapódó rakéták száma	901
Civil halottak száma	42
Civil sérültek száma	4262
Civil halottak száma rakétánként	0,01
Civil sérültek száma rakétánként	1,9

Az izraeli légierő viszonylag gyorsan megsemmisítette a nagy és közepes hatótávolságú rakétákat, azaz a Hezbollah legértékesebb eszközeit. Az izraeli légierő tevékenységének összegzése az Irányváltás Hadműveletben az 5. számú táblázatot szemlélteti. Ebben a tekintetben Izrael sikert aratott, de a Hezbollah képes volt fenntartani a csapásmérő képességét az izraeli területekre a rövid hatótávolságú rakétaival. Így ezt a dinamikai elemet mégis, a nagy árat fizető, Hezbollah nyerte.

5. számú táblázat: a légi bevetések száma és azok megoszlása

Harci repülőgép bevetések száma	10 000
Légierővel támadott célok száma	7 000
Helikopter harci bevetés	2 000
Helikopter kutató-mentő bevetés	1 000
Szállítási küldetés	12 000
Felderítő küldetés	13 000
Légi bevetések száma összesen	15 500

A második hadműveleti dinamikai elem az izraeli haderő azon szándékához kötődik, hogy megtisztítsa a határmenti körzetet a Hezbollah erőitől és ezzel párhuzamosan a Hezbollah azon szándékához, hogy megtartsa pozícióit, és védelmi hadművelettel kifulladásra

³⁴ <http://www.debka.com/article.php>

³⁵ <http://www.isracast.com/Articles/Articles.aspx?ID=79>

³⁶ Max Boot: „Now the Israel Squabbling Starts” Los Angeles Times 2006. augusztus 16, 4. oldal

az izraeli támadást. A háború hetedik napjától kibontakozó dinamikai elem első részében kiderült, hogy a bevetett izraeli erők nem vagy csak nagy veszteségek árán képesek a védelmi rendszer szétzúzására, ezért további páncélos, gyalogos erőket kellett bevetni, beleértve a mozgósított egységeket is. Az izraeli hadseregnek sikerült a libanoni-izraeli határ mentén D-209 típusú bulldózerekkel valamennyi Hezbollah által épített erődítményt lerombolni, és ezzel megnyitni az utat a Merkava-2, Merkava-3 típusú harckocsik és a gyalogság számára.³⁷

A Hezbollah kemény ellenállása és a kezdeti nehézségek ellenére ezt a dinamikai elemet vitathatatlanul az izraeliek nyerték.

A következő nagy dinamikai elemet az izraeli szárazföldi haderő előrenyomulása jelentette a Litani-folyóhoz, amelyet a Hezbollah minden erejét bevetve igyekezett megakadályozni. Ez az előrenyomulás a háború korábbi szakaszában döntő momentumként jelenhetett volna meg. Ez a hadművelet megmutatta az izraeli haderő fölényét a haderőnemek szoros együttműködésében, és bizonyította, hogy a zsidó állam hadereje képes diktálni a szárazföldi műveletekben. Ez a momentum azért is értékes győzelem az IDF számára, mert a Sauki-szorosban a Hezbollah minden erejét bevetve megpróbálta megakadályozni az előrenyomulást. Az elszenvedett izraeli veszteségek ellenére ezt a dinamikai elemet is az izraeliek nyerték.

Még egy dinamikai elem bontakozott ki az izraeliek azon erőfeszítése kapcsán, hogy megakadályozzák a rakéták és a harcosok utánpótlását Szíria irányából. Ebben a tekintetben Izrael ért el bizonyos eredményeket, de nyilvánvalóan nem sikerült a rakéta utánpótlás vonalát teljesen elvágnia és ezzel megszüntetnie az északi területek rakéta támadásait. Ennek több oka is volt, az egyik, hogy a Hezbollah nagy földalatti raktárakat rendezett be, amelyekben nagymennyiségű hadianyagot halmozott fel.

A másik ok, valószínűleg politikai színezetű, hiszen az izraeli politikai vezetés nem kívánt Szíriával is hadba szállni és ezzel egy újabb frontot nyitni. Márpedig szükség lett volna bizonyos Szíria elleni csapásokra is (pl. a Damaszkusz-i katonai reptér esetleges lerombolása). A harmadik nem figyelmen kívül hagyandó faktor a Hezbollah azon képessége, hogy a nyilvánvalóan fegyver utánpótlást végző áldozatokat civil veszteségnek beállítva, nemzetközi nyomás alá helyezze az IDF-t. A nyilvánvaló izraeli sikerek ellenére ez a dinamikai elem a Hezbollah számára zárult kedvezőbben.

Az utolsó hadműveleti dinamikai elem a Libanon tengeri partvidékének izraeli blokád alá vonása illetve azt megszüntetni kívánó Hezbollah erőfeszítés körül bontakozott ki. A blokád tiszta izraeli sikert hozott még akkor is, ha a blokád szenzációját a Hezbollah C-802-s cirkálórakéta bevetése jelentette, amivel sikerült eltalálni az INS Ahi-Hanit.³⁸ Ez a találat nem vezetett a blokád feloldásához, amely fenntartása és a parti célok folyamatos pusztítása hozzájárult a mind Hezbollah, mind a libanoni kormány nyomás alatt tartásához. Az Izraeli Haditengerészet tevékenységének összegzése az „Irányváltás Hadműveletben” az alábbiakban összegezhető:³⁹

- Hadihajók harci tevékenységi ideje: több mint 8 000 óra a libanoni partok mentén
- A haditengerészet 2500 tűzcsapást mért parti célokra Libanon területén többek közt rakétakilövő helyekre, fegyverraktárakra, Hezbollah radar állomásokra, infrastruktúra létesítményekre.
- 33 napos blokád fenntartása, amely alatt 200 hajó részére tették lehetővé civilek evakuálását és humanitárius segélyek célba juttatását;

³⁷ <http://www.idf.il/DOVER/site>

³⁸ <http://www.fas.org/man/dod-101/sys/missile/row/c-802>

³⁹ Israel Defense Forces: „7000 targets in Lebanon” 2006 szeptember 3, <http://www.idf.il/DOVER/site>

Harcászati szintű dinamikai elemek

A dinamika hadműveleti szintű elemi kiegészítették a harcászati szint fontos dinamikai elemei. A Hezbollah harcászati szinten a rakéta erőit igyekezett elrejteni, álcázni, mozgatással, helyzetváltoztatással és decentralizálással nehezebben sebezhetővé tenni. Izrael akarata egyértelműen az volt, hogy ezeket az eszközök hollétét felfedje, és minél hamarabb likvidálja őket. Precíz humán hírszerzési adatokkal, szenzorokra és légi felderítési adatokra támaszkodva sikerült a nagy és közepes hatótávolságú rakéták kilövő helyeit és raktárait beazonosítani és megsemmisíteni. Az izraeliek nagy sajnálatára hasonló sikereket a kis hatótávolságú rakéták esetében nem sikerült elérni.

A második érdekes harcászati dinamika az orosz eredetű új generációs páncéltörő rakéták, gránátok között és a Merkava harckocsik között bontakozott ki. Az „Irányváltás Hadművelet” során eltalált izraeli harckocsik számát a 6. számú táblázat tartalmazza.⁴⁰

6. számú táblázat: izraeli harckocsi veszteségek

Bevetett harckocsik száma	Eltalált harckocsik száma	Komolyabb sérülést szenvedett harckocsik száma	Átütött páncélú harckocsik száma	Megsemmisült harckocsik száma	Elesett kezelőszemélyzet száma
400	50	40	25	20* (ebből 6 nagy erejű aknák következtében) ⁴¹	30

A Hezbollah a hadművelet során 50 Merkavát talált el, és a találatok fele a páncélt átütötte. Az izraeli hadsereg összesen 20 db Merkava 2, 3-t veszített a háborúban. A 20-ból 14 veszett el az új típusú orosz páncéltörő gránátok következtében. Akik eddig a mítoszokban hittek azok meglepődtek, szakmai szempontból azonban ez nem rossz arány, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a Hezbollah a világon az egyik legkorszerűbbnek számító orosz páncéltörő rakétákat használta, nevezetesen a RPG7V-t, amelyhez PG-7VR tandem fejet használtak.⁴² Egyes források tudni vélik RPG-29-k alkalmazását is. Az orosz páncéltörő gránátok sikeréhez az is hozzájárult, hogy a harckocsik egy részén, főleg a hadművelet első időszakában, parancsnoki hibák miatt, a robbanó reaktív páncélzatot nem alkalmazták.

További előnyt biztosított a Hezbollah számára a terep előzetes műszaki előkészítése, berendezése, az átszegdelt terep és a városi környezet Bint Jebel elfoglalásakor. Ezek a terepviszonyok nehezzé tették, hogy a gyalogság, a műszaki erők, a tüzérség együttműködését. A műszaki előkészítés során a Hezbollah állások megközelítési útvonalain nagy erejű, 500 kg-nál is nagyobb harckocsi aknákat alkalmaztak, amelyek a harckocsi aknára futása esetén a 62 tonnás testet akár 2-3 méter magasra is a levegőbe dobták. Ugyanakkor, az egykor joggal a világ egyik legjobb páncélvédelmével rendelkező Merkava nimbusza megtépázódott.

Természetesen az izraeliek tudtak az RPG-k és más páncéltörő rakéták, jelentette fenyegetés nagyságáról, hiszen az amerikaiak iraki tapasztalatai alapján már régebb óta megfogalmazták a foganatosítandó ellen rendszabályaikat.⁴³ Az új fejlesztésű Merkava-4 harckocsikat már aktív védelmi rendszerrel (az orosz Aréna rendszerhez hasonló) fogják ellátni, amely rendszerek beszerzését a háború után előrehozták. Az Izraeli Védelmi Minisztérium megrendelte a Rafael cégtől a „TROPHY APS”, és az „IRON FIRST APS”

⁴⁰ Jerusalem Post: Yaakov Katz: „IDF Report Card” 2006 augusztus 24

⁴¹ http://e.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Bint_Jbeil

⁴² <http://rbs.ru/exhibition/uralexpoarms/200/rpg-7v1.htm>

⁴³ <http://www.defense-update.com/products/tr/rpg.htm>

rendszereket.⁴⁴ Ezekkel a rendszerekkel a jövőben a gyalogsági harcjárműveiket is fel kívánják szerelni.⁴⁵ Látható, hogy az izraeliek a maguk részéről technikailag nem álltak teljesen felkészülve a háborúra, valószínűsíthető, hogy annak várható kitörési idejéről pontos információkkal nem rendelkeztek.

Tény, hogy a harcokocsikat hatékonyabban is alkalmazhatták volna az izraeliek, ugyanakkor, a gyalogság számára a precíz, nagy erejű tűzével pótolhatatlan támogatást jelentettek. Képesek voltak a harc kimenetelét megváltoztatni, túlélőképességükkel, pszichológiai hatásukkal félelmet kelteni. Ugyanakkor képesek voltak a hadművelet menetét is rövid idő alatt kedvezően befolyásolni a Hezbollah területének mélységébe történő benyomulással. A jövőben a már említett aktív védelmi rendszer mellett további fejlesztéseket kívánnak megvalósítani a páncélos technikai eszközökön, az ún. Városi Túlélő Készlet⁴⁶ kifejlesztésével és felszerelésével.⁴⁶

A tűztámogatás tekintetében harci körülmények között az izraeliek első ízben alkalmazták a korszerű röppálya-módosító rendszerrel (TCR) szerelt 227 mm-es precíziós lövedékkel működő M270 típusú önjáró sorozatvetőt,⁴⁷ ennek tapasztalatairól azonban még nincsenek információk.

A korábbi arab-izraeli háborúktól eltérően, ez a háborút, főleg annak első szakaszát, gyalogsági erők közeli távolságokból megvívott harca jellemezte. Ezek, a szinte személyes harcok során, a Hezbollah demonstrálta eltökéltségét az általa kiválasztott és berendezett terepszakasz megtartására, és Izrael pedig a saját elszántságát, hogy kisöpörje őket onnan. Ezen összecsapások során mindkét fél bizonyította bátorságát, önfeláldozását, harcászati manőverező képességét és fegyelmeztségét.

Annak ellenére, hogy mindkét fél eltökélten harcolt, a mérleg nyelve hamarosan az izraeli erők felé billent. Az erőltetés nem csak a támadók létszámának növelése miatt következett be, hanem a harc összefegyvernemi jellegű megvívásának izraeli oldalon jelentkező előnye miatt. Szintén döntő fontosságú volt a tüzerőben jelentkező fölény is. A Hezbollah csupán ideiglenesen volt képes a hátrányait a terep jobb előkészítettségével és páncéltörő fegyverek gyalogság elleni bevetésével ellensúlyozni. Izrael harcászati szinten fölénybe került, de ennek a több mint száz halott volt az ára.

A lélektani hatások

Kétségtelen, hogy egy olyan aszimmetrikus konfliktusban, mint a libanoni 34 napos háború, gyakran fontosabb a siker megélése, mint a kemény katonai tények. A libanoniak többsége és az arab világ jelentős része számára a Hezbollah győztesen került ki a konfliktusból. Elsősorban annak köszönhetően, hogy konfliktus során végig sikerült az izraeli területekre történő csapásmérő képességét megőriznie, és nagy propaganda hadjáratral az izraeli csapások embertelen, civil áldozatokkal járó arculatát bemutatnia.

Ehhez nem haboztak rakétáikat sűrűn lakott területeken, nemegyszer lakóházak udvarán vagy közvetlen környezetében elhelyezni. Ez a módszer a felderítést is nehezítette, és módfelett megkönnyítette harcuk igazságos voltának bemutatását és az izraeliek „sátáni” jellegének igazolását. Ehhez nyilvánvalóan hozzájárultak, a háborúban mindig is előforduló, célzási hibák is. További hisztéria hadjáratot sikerült kelteni az ENSZ megfigyelő pontot ért izraeli bombatalálat ügyében. Az a tény azonban nem igen kapott sajtónyilvánosságot, hogy a Hezbollah gyakran települt az ENSZ állások közelébe, pontosan azok védettségének kihasználása céljából. (1. számú kép)

⁴⁴ <http://www.defense-uodare.com/products/t/trophy.htm>

⁴⁵ Nathan Hodge: The Future of Heavy Armour”, JANE’s Defence weekly „Volume 43”, 42. oldal

⁴⁶ <http://army.mil/fcs>

⁴⁷ http://www.missilesandfirecontrol.com/our_products/firesupport/MLRS-M270

1. számú kép az UNFIL és a Hezbollah zászlói egy ENSZ megfigyelő pont mellett

A Hezbollah-nak ebben az értelemben könnyebb feladata volt, mint az IDF-nek. Napóleon mondta „A morális állapot háromszor fontosabb a fizikainál”. Ebben a háborúban nem csak az volt a kérdés, hogy ki kit győz le, hanem az is, hogy a másik fél érezze, azt hogy nem véletlenszerűen, hanem a jobbiktól szenvedett vereséget. A két fél elszántságához nem fűződhet kétség, de a motivációs okok mások voltak. A különbség abból adódik, míg a fanatikus iszlámvallású felkészült a halálra, alig várja, hogy a Paradicsomban hetven hét szűzzel hálhasson, addig a másik fél elfogadta a harc közbeni halál bekövetkeztének lehetőségét. Ezt a fajta különbséget találhattuk a II. világháborúban az amerikaiak és japánok összecsapásaiban is.⁴⁸

A Hezbollah szélsőséges magatartása vallási gyűlöletből táplálkozik. Ugyanakkor az öngyilkos merényletek ebben a háborúban nem voltak jellemzőek. Az öngyilkos merényletek megmaradtak a Hamasz eleminek, akik az utcákon robbantják fel magukat. A Hezbollah nem egy kis terrorcsoport, hanem jól felépített, jól kiképzett, és az arab országokkal összehasonlítva viszonylag korszerűen felszerelt fegyveres erő volt, amely gyakorlatilag Irán előretolt haderejeként működött. A jelentős embervesztése ellenére (az aktív harcosainak jelentős részét mintegy 500 főt, a Hezbollah a konfliktus során elveszítette), nem mutatkoztak a demoralizálódás jelei, a harcban végig szervezett erőként küzdöttek.

Izraeli oldalon a motiváltság egyrészt abból fakadt, hogy biztosak voltak harcuk igazságos voltában, hiszen nem ők támadtak, azaz az agresszor a Hezbollah volt.⁴⁹ Másfelől a két katona esetleges kiszabadítása is motiváló erő volt. Természetesen fűtötte őket az a vágy is, hogy hazájukat megszabadítsák a rakéta-esőtől, amely civilek ölnek meg nap, mint nap. Az izraeli haderő belső motiváltsága a kis alegységek szintjén is jelen van, hiszen a mellette lévő harcostársakért is harcolnak. Ez a fajta elszántság, kitartás és elhivatottság meglepte a Hezbollah fanatikus katonáit. Mindezt alátámasztja Nasrallah értékelése: „ha tudjuk, hogy Izrael így reagál az emberrablásra, akkor nem csináltuk volna” (2006 augusztus 28-i bejruti beszéde).

⁴⁸ John A Lynn: „A history of combat and culture” 2003, 221. oldal

⁴⁹ http://www.napidzsihad.nolblog.com/?post_id=17561

A Hezbollah rakéta offenzívája Észak-Izrael ellen nyilvánvalóan nagy próbának tette ki a zsidó állam társadalmát. Nasrallah nem kis mértékben alábecsülte az izraeli társadalom erejét. Ez egyfelől érthető, hiszen a Közel-Kelet egyetlen demokratikus jogállama politikai vitáktól terhes. A politikai paletta kiegyensúlyozott erőviszonyokat takar, amely kifelé esetleg a törekénységet mutatja. Ugyanakkor, az együvé tartozás érzése, egy külső támadás esetén, minden vitát félre tett, és a győzelem megszerzésére ösztönzött. Az izraeli társadalom a korábbi kormányzati ügyek ellenére egységes támogatás adott a háborúhoz. Másfelől a palesztin terrortámadások már mindennaposá tették az élet kockázatos voltát. Hiába hullott az elképesztő mennyiségű rakéta az izraeli városokra, az izraeli kormány fejében meg sem fordult a harcok leállítására, sőt további ösztönzést adott a Hezbollah legyőzésére.⁵⁰

Mindez adódott abból, hogy az izraeli társadalom felkészült volt mentálisan, pszichésen.⁵¹

Nem elvitatható tény, hogy a Hezbollah tanult más terrorista szervezetek példájától (Al Kaida), és a nyugati államok meglévő média forrásait, sikeresen használta fel a saját sikerei bemutatására, vagy az izraeli hadsereg kegyetlen voltának előtérbe helyezésére. Az un. „CNN faktor” tudatos kihasználását előre megtervezték. Példaként említhetjük a C-802-s cirkálórakéta bevetését, amelyet nyilvánvalóan nem lehetett lefilmezni, ugyanakkor egy víz felett haladó rakétáról és egy nagy robbanásról szóló videó klip jelent meg a Hezbollah televízió csatornájában, (Al-Manar), ami az Al Dzsazíra segítségével az arab világot is bejárta.⁵² Tudni kell a televízió csatornáról, hogy az Al-Dzsazíra mögött, a második legnagyobb, napi 24 órában sugárzó, arabnyelvű csatorna, amely éves költségvetése 15 millió USD. Filmhamisítások, fényképek összemácsolása más esetekben is a média kampány részét képezték.⁵³

A katonák teljesítménye

Bár ilyen rövid távlatból nem szerencsés győztesről és vesztesről beszélni, ha eredményt kell hirdetni, akkor katonai szempontból a háborút egyértelműen Izrael nyerte, a főlény pedig egy jobb vezetéssel és felkészültséggel nagyobb lehetett volna.

A Hezbollah legnagyobb eredménye az erői feletti vezetési rend fenntartása és hatékonysága volt, annak ellenére, hogy az izraeli haderő igyekezett ezt megbontani. A vezetési rendszer természetesen nem a nyugati szabványok és értelemben volt hatékony és technikailag fejlett. Csupán azt jelenti, hogy egyszerű eszközökkel sikerült a vezetési rendet a változó hadműveleti helyzethez igazítani, és képes volt az izraeliek csapásait túlélni.

A Hezbollah nagy hatótávolságú rakétáit gyorsan, gyakorlatilag néhány óra alatt megsemmisítette az Izraeli Légierő és így csak sokadlagos szerepet játszhattak a háborúban. A közepes hatótávolságú rakéták alkalmazása némileg sikereesebb volt. A háború kezdeti szakaszában is sikerült ezekből néhányat megsemmisíteni, majd a későbbiekben teljesen kiiktatni őket. Sikerült csapásokat mérni velük Haifára.⁵⁴ Ezek a szíriai eredetű, és megnövelt repeszhatású rakéták a felelősek a civil veszteségek nagy részéért. A felszámolásukban nagy szerepet játszottak a speciálisan kifejlesztett szenzorok, amelyek érzékelték a fenti rakéták indításait. Így egy szinte automatizált rendszer első vonalát képezték, amely rendszer a „tüzéj és elveszítéd” elven működhetett.

A rövid hatótávolságú rakéták detektálására a már említett szenzorok nem voltak képesek és mivel a kiépített rakétavédelmi rendszerek ballisztikus rakéták elfogására

⁵⁰ Mair Elran: „Israel's Home Front: Key Factor in the Confrontation with Hezbollah” Strategic Assessment No2

⁵¹ Esther Pan: Defining Victory, 2006, 3. oldal

⁵² Avi Jorich: Beacon of Hatred: Inside Hezbollah's al-Manar Television, 48. oldal

⁵³ <http://www.israelnationalnews.com/news.php3?id=10561>

⁵⁴ <http://www.israelnews.com/news.php3?id=106257>

készültek, így ezen eszközök túl „sikamlósak” lettek az izraeli haderő számára. A rövid hatótávolságú rakéták harcászati jelentősége kimerült abban, hogy alkalmazásukkal a Meron-hegyen települt helikopter bázis ellen, sikerült a helikopterek alkalmazását némileg korlátozni, mivel az AH-64 Apache és az AH-1S Cobra típusú harci-helikopterek a határ közelében nem tudtak biztonságosan leszállni. A bázisról nemcsak a helikoptereket, hanem a kiszolgálásukhoz szüksége logisztikai háttérrel is a hátszögbe kellett telepíteni, ami jelentős kiesést okozott. Ennek ellensúlyozására az izraeli légierő vezetése a pilótanélküli repülőgépeket a megszokottnál nagyobb mértékben alkalmazta, és az eszközök kezelésére kiképzett összes tartalékost mozgósította.

A Hezbollah erői egy jól felszerelt és kiképzett dandárhoz hasonlítottak, ami azt jelenti, hogy nagyrészt sikerült a határmenti összecsapásokból származó tapasztalatokat beépíteniük a harcászati kiképzésükbe. A Hezbollahot az is motiválta, hogy egy a dél-libanoni területet védelmező erőként mutassa be magát és nem egy terrorista szervezetként. A Hezbollah szervezett harca arra is következtetni enged, hogy a logisztikai ellátásukat előre jól megszervezték. A rakétákhoz hasonlóan, elsősorban földbe ástott raktárakban megfelelő lőszer és más hadianyagokat halmoztak fel, ami kizárta annak kockázatát, hogy Izrael esetleg elvághassa a logisztikai utánpótlási vonalaikat. Nincs arra vonatkozó utalás, hogy a Hezbollah bármiben is hiányt szenvedett volna a harcok alatt.

Izraeli részről, a harcokban az első pillanatoktól kezdve az elit alakulatok vettek részt, akik az egyes harcos és kis alegység szintjén is, a harci tapasztalatok terén, határozottan fölényben voltak ellenfelüknél. Ugyanakkor a Hezbollah új taktikai eleme, nevezetesen páncéltörő eszközök gyalogság elleni bevetése, viszonylag nagyobb, így biztonságosabb távolságból, számos izraeli haláleset vagy sérülés okozója volt.

A katonai kérdésekben jártas közvélemény számára az volt a legnagyobb meglepetés, hogy az Izraeli Védelmi Erők a 34 nap alatt sem voltak képesek kiütni ellenfelüket. A Hezbollah az első arab katonai erő, aki a katasztrofális vereséget elkerülte.

Természetesen a tanulmányomnak nem lehet célja az izraeli belső politikai vezetés elemzése, nem célom az Olmert kabinet háborús döntéseinek elemzése. Azonban vannak tények, amik önmagukért beszélnek. A háborúban követett terv, annak nyilvánvaló változtatásai, a tartalékosok kissé megkésett mobilizálása, a légierő képességeibe vetett túlságosan nagy bizalom, a parancsnokok leváltása a háború folyamán, azt mutatják, hogy voltak vezetési gondjai az izraeli haderőnek. Az Északi Territoriális Parancsnokság parancsnoka, Udi Adam vezérőrnagy volt a hadműveletekért a felelős. A későbbiekben Moshe Kaplinsky vezérőrnagy, a Vezérkari Főnök személyes képviselője vette át a háborús tevékenység vezetését. A részletek megismeréséig nem célszerű messzemenő következtetések levonása. A vezetés a külvilág számára is látható problémái ellenére sikeres volt, hiszen az esetlegesen a tervezési időszakban elkövetett hibák ellenére gyorsan tudtak váltani és alkalmazkodni a kialakult hadműveleti helyzethez.

A Hezbollah nemcsak az északi fronton harcolt Izrael ellen. A Hezbollah vezetése Damaszkuszban Khaled Meshal Hamasz-vezetővel történt egyeztetés alapján utasította a Gázai-övezetben és a Nyugati-parton működő Hamasz és Palesztin Iszlám Dzsihad szervezeteket is rakétatámadások és öngyilkos merényletek végrehajtására. Ez az ún. „kétfrontos háborúra” való átállás azonban nem okozott fennakadást sem a folyamatban lévő gázai Nyári Eső hadműveletben (Operation Summer Rain), sem a libanoni fronton.

A hírszerzés tekintetében az Izraeli Katonai Hírszerzési Igazgatóság (DMI) kiváló szinten „szállította” az információkat, de természetesen nem volt tökéletes a munkája. A háború kitörését előidéző Hezbollah akció előkészülete rejtve maradt a szemük előtt és nem volt tudomásuk a C-802-s cirkálórakéta libanoni beérkezéséről sem.⁵⁵ A nagy számú páncéltörő eszköz határvidéki telepítése természetesen nem maradt rejtve, de annak veszélyét, elsősorban

⁵⁵ Bates Gill Meria: Chinese Arms Export to Iran, *Mildest review of International Affairs* Volume 2, 10. oldal

a műveletek megtervezői nem értékelték megfelelően. Az Izraeli Vezérkar legnagyobb problémáját a rövid hatótávolságú rakéták jelentették. Nem azok harcászati jelentősége, hanem terror fegyverként való alkalmazásuk, és a tény, hogy nem dolgoztak ki specifikus tervet ezek likvidálására, hanem azt feltételezték, hogy a légierő képes lesz ezek megsemmisítésére. Volt válaszuk a nagy hatótávolságú és közepes hatótávolságú rakétákra, a kis hatótávolságúakra azonban nem.

A légierő teljesítménye

Annak ellenére, hogy az izraeli légierő jelentős kritikát kapott, elsősorban a hazai sajtótól, azt kell, hogy mondjuk, hogy minden realiztikus küldetést 90-96 %-os sikerrel oldott meg.

Az Izraeli Légierő (IAF) gyorsan végzett a nagy hatótávolságú rakétákkal, gyorsan megtanulta, hogyan likvidálja a közepes hatótávolságúakat is, hatékonyan támogatta szárazföldi erők harcát, sikeresen integrálta a felderítési adatokat a vezetési és csapásmérő rendszerébe. Sikeresen pusztította a Hezbollah infrastruktúráját. Hatékonyan támogatta a speciális erők bevetéseit. Sikerült néhány esetben a Szíriából érkező utánpótlás megsemmisítése is.

Az is tény, hogy mindezt a hatékony légvédelem nélkül harcoló Hezbollah ellen és ellenséges légierő jelenléte nélküli környezetében hajtotta végre.

Az állandó szárazföldi erők teljesítménye

A szárazföldi erők kiválóan, de nem tökéletesen teljesítettek. Egy sor izraeli elit alakulat vett részt a háborúban, többek között az „Egoz” felderítő zászlóalj, a 7. páncélos dandár, a 35. ejtőernyős dandár, a „Golani”, a „Govati” és a „Nahal” gyalogos dandárok, a Tengeri Kommandók és a „Yael” speciális rendeltetésű műszaki ezred.

A magas harci tapasztalatok és morál ellenére azonban adódtak problémák is. Ez elsősorban a csapatok alkalmazásában mutatkozott meg. Eleinte kis kötelékekben és szétszórta vetették őket be, ami veszteségekhez vezetett, és sok mentő küldetést kellett teljesíteni a katonák kihozatala céljából. Ez a kis méretű alkalmazás nem engedte az izraeli erők, egyébként meglévő, fölényének érvényesülését. Az utóbbi évek állandó kis méretű alkalmazást követelt meg, ami Gázában vagy a nyugati parton célszerű volt, de egy szervezett védelemmel rendelkező Hezbollah ellen nem.⁵⁶ A szárazföldi erők, miután a megfelelő erőkoncentrációjukat létrehozták, és megfelelően alkalmazták őket, a Hezbollah erőit gyakorlatilag rövid idő alatt maguk alá gyűrték, de nem sikerült kiütéses győzelmet aratniuk. Ráadásul kivonta erőit Dél-Libanonból anélkül, hogy a kettő elrabolt katonáját szabadon engedték volna. Egyes források azért, mert már a háború első napjaiban halára kínozták a két foglyot.⁵⁷ Az IDF nem rendelkezett a Hezbollahnal szemben ilyen jellegű tapasztalatokkal és ezért vérrel fizetett.

A tartalékosok teljesítménye

Míg az állandó erők felkészültsége és teljesítmény megfelelt az elvárásoknak, a tartalékosok felkészültsége több kívánni való hagyott maguk után. Annak ellenére, hogy az izraeli társadalom támogatta a háborús célokat, a tartalékos egységek közül csak néhány jelentett egyenlő értéket az állandó csapatokkal. Elsősorban pénzügyi okok miatt több, tartalékosok bevonásával megtartandó hadgyakorlat elmaradt, az eszközök technikai szintje elmaradt az állandó erők eszközeinek szintjétől, a fizikai, mentális, tudásbeli felkészültség

⁵⁶ Steven A. Cook: The Second Lebanon War, 2006, 8. oldal

⁵⁷ http://napidzsihad.blogspot.com/2006_06_25_napidzsihad_archive.html

alacsonyabb szintű volt és gondok mutatkoztak a logisztikai ellátásukban is. Figyelmet érdemel az a tény is, hogy a csökkentett védelmi kiadásokból is egy viszonylag nagyobb szeletet szántak az ún. „magas technológiai szintű hadviselési” koncepció megvalósításának. Ezért, a tartalékos egységeket inkább csak biztosítási, vagy kevésbé veszélyes küldetésekkel bízták meg. A fent említett hiányosságok ellenére, a tartalékos egységek megfelelően teljesítették feladataikat.

A speciális erők teljesítménye

Meglehetősen nehéz megítélni, mivel a legnagyobb titoktartás ezeket az akciókat kíséri. A rendelkezésre álló információk alapján annyit mondhatunk el bizonyosan, hogy mintegy 20 speciális erővel végrehajtott küldetés volt a háború folyamán. Ezekkel az akciókkal Izrael bizonyította képességét az ellenség mélységében való tevékenységre. Valószínűsíthető, hogy ezek az akciók sikeresek voltak, de ugyanakkor nem hoztak jelentős változást a háború végső kimenetében.

Az Izraeli Védelmi Erők logisztikai ellátása

A dolgok természetéből fakad, ha a logisztika jól működik, az mindenki számára természetes, és nincs hírértéke, míg ha problémák vannak azonnal kritika alá esnek. Az izraeli sajtó sokat cikkezett Libanonban harcoló tartalékosokat sújtó vízhiányról és élelem hiányról. Ugyanakkor a harcoló csapatok egyetlen egyszer sem kényszerültek a harc szüneteltetésére logisztikai problémák miatt. Száz tonnaszámba kapták a tüzér alegységek a lőszert, kapták meg a harcokszó és gyalogos egységek az utánpótlást a megfelelő időben. Nem szabad a felmerült gondokat az asztal alá seperiük, hiszen az izraeli hadsereg fő erejét a tartalékosok jelentik.

A következő menet

A nagy fontosságú kérdések közül talán a legkritikusabb a következő megmérettetés témaköre. A Hezbollah vezetője, Nasrallah új stratégiai tervet dolgozott ki arra, hogy felfegyverkezzen egy Izrael elleni „második kör” megvívására, nyilatkozta Sif al-Din Hezbollah képviselő 2006. augusztus 31-n. Tehát arra a kérdésre, hogy lesz-e második menet, nagyvalószínűséggel azt a választ kell adnunk, hogy **igen, lesz**, annak formája és ideje kérdéses.⁵⁸ Mindkét szervezet, a Hezbollah és az Izraeli Védelmi Erők is képesek a helyzethez alkalmazkodni. Ugyanakkor a Hezbollah csak az iráni pénzek, anyagi-technikai támogatás révén képes eszközrendszerének változtatására, míg az izraeli hadseregben nagyon hatékonyan működik a megszerzett tapasztalatok (lessons learned) hasznosítása.

Csupán halkan jegyzem meg, hogy a Magyar Honvédségben, 7 évvel a NATO tagságunk elérése után, még mindig nincs olyan szervezet, amelynek ez lenne a feladata.

Biztos, hogy lesznek változások mindkét oldalon. Izraeli részről, a már meglévő projektjeik felgyorsításával, és előrehozott beszerzések megvalósításával fognak válaszolni a rakéta páncéltörő gránátok okozta fenyegetésre. Szintén nagy a valószínűsége annak, hogy a Hezbollah rakétái okozta fenyegetésre válaszul, fejlett rakéta védelmi rendszert fognak kiépíteni. A jelenleg is meglévő rakétavédelmi projektjeiket ki fogják egészíteni, a rövid hatótávolságú rakéták elfogására is képes, védelmi rendszerekkel. Tovább fogják növelni a felderítés és a légvédelem hatékonyságát. Mindez költségvetési igényeket és kihívást jelent a mindenkori kormányzat számára.

⁵⁸ <http://hvg.hu/vilag/20060831hezbollah.aspx>

A Hezbollah szempontjából fontos tényező lehet, hogy a közepes és nagy hatótávolságú rakéták okozta fenyegetést minél nagyobb területre terjessze ki.⁵⁹ Ennek érdekében még jobb álcázásokra fog törekedni libanoni területen és valószínűleg az arzenálja egy részét a közeli szíriai területen fogja tárolni. Ezt a változatot erősíti, az a tény is, hogy a jövőben már nem tudja egyértelműen az „állam az államban” helyzetet megvalósítani, sokkal nagyobb figyelmet kell szentelnie a Libanoni Hadseregére és a belpolitikai állapotokra. A beágyazódása függ a lakosság szimpátiájától, ezért látványosan nem növelheti a katonai potenciálját. A dél-libanoni erődítményeinek elvesztése, a területről való kiszorultsága arra fogja ösztönözni, hogy modernebb, nagyobb hatótávolságú eszközökre tegyen szert. A közepes és nagy hatótávolságú rakéták gyors elvesztése és légierő általi megsemmisítése, valószínűleg arra fogja ösztönözni, hogy valamilyen légvédelmet építsen ki ezen eszközei védelmére.

Következtetések:

A Time Magazin 2006. június 28-i számában „Háborúba megy-e a Hezbollah Iránért?” cikk címében feltett kérdésre az idő határozottan **igennel** válaszolt. Változott-e ez a helyzet? Ami a fanatikus Hezbollah harcosokat, és a szervezet agresszivitását illeti, a helyzet változatlan. Azonban a jelenlegi valós katonai képességeit tekintetében azt kell, mondjuk, hogy jelenleg nincsenek meg képességeik egy újabb háború indítására. Izrael akár holnap kész a háború folytatására. Afelől sem lehet kétségünk, hogy Irán, a kedvenc terror szervezetét hamarosan ellátja újabb fegyverekkel, az elvesztett harcosait a Hezbollah hamarosan pótolja az arab világ fanatikus és kevésbé művelt tömegeiből, így a következő háború kitörése csupán idő kérdése.

Rövid idővel a Hezbollah és Izrael 34 napos háborúja után, csupán óvatos következtetéseket lehet levonni. Izraeli részről hamar rá kellett döbbedni, hogy ez a háború más, mint a korábbi izraeli-arab konfliktusok vagy a harc a palesztin fegyveresekkel Gázában. Ahogy egy izraeli ejtőernyős tiszt mondta: „Egy jól felkészült, a harcra már régóta készülő, fanatikus, jó fegyverzett és kiképzett ellenséget találtunk a Hezbollah személyében”.⁶⁰ Az IDF akár holnap újra tudná kezdeni a harcokat, a Hezbollah azonban olyan veszteségeket szenvedett el, amelyek pótlására időre van szüksége.

Annak ellenére, hogy az izraeli haderőt érték meglepetések, a harcok befejezésekor katonailag az Izraeli Védelmi Erők győztek. Győztek harcászati, és hadműveleti szinten, de nem arattak stratégiai győzelmet. Ez elsősorban abban nyilvánul meg, hogy nem érték el minden kitűzött célt, és az eredmények is a vártnál sokkal nehezebben születtek meg. Izrael tőle szokatlan módon nem ütötte ki az ellenfelét rövid idő alatt, „csupán” pontozásos győzelmet aratott.

A Hezbollah a konfliktussal kockára tette libanoni katonai és politikai pozícióit. Kétségtelenül sokat veszített, de nem veszített el mindent, és abban az esetben, ha Irán újra hajlandó mintegy 2 milliárd USD-t a Hezbollah felfegyverzésére költeni, akkor képes lesz a harcértékének helyreállítására. Ugyanakkor egy újbóli dél-libanoni felvonulást és pozíciószerezést már a libanoni közvélemény, valószínűleg, kritikusan fogadna, amely veszélyeztetheti jelenlegi politikai beágyazódását.

Ugyanakkor a dél-libanoni helyzet megváltozott, és Izrael javára változott meg, a Hezbollah „állam az államban” státusza a múlté, amelyet sem, Irán sem a Hezbollah már nem tud helyreállítani. Nem valószínű, hogy a Hezbollah a Litani folyótól délre képes újra a régi pozícióit kiépíteni. A Libanoni Kormány most már kénytelen felelősséget vállalni a dél-

⁵⁹ <http://hvg.hu/gocpontok.kozelkelet/20060915izrael.aspx>

⁶⁰ Yuval Azoulay: Paratroopers regroup on Kinneret Beach for Battle, Haaretz 2006 augusztus 27, 2. oldal

libanoni eseményekért. A Hezbollah lefegyverzése újra az előtérbe került, bár ennek megtételére a politikai eltökéltség, határozottság a jelenlegi kormányban nincs meg. A Hezbollah tevékenysége felett szemet hunyó UNFIL-t felváltotta az UNFIL II. Izrael valamelyest nagyobb biztonságban tudhatja az északi határövezetét, bár a Hezbollah dél-libanoni beszivárgásának is megvannak az esélyei.

Izrael is sokat kockáztatott a háborúba lépéssel, hiszen az elrettentő erő megmutatása és az eltökéltség demonstrálása számára létfontosságú. Ennek gyenge szintű prezentálása csak „felhívás keringőre” az arab államok számára. A zsidó állam ismét megmutatta katonai erejét, de ez nem sikerült olyan szinten, mint ahogy azt a politikai vezetés eleinte elképzelte és bizonyos szempontból az izraeli közvélemény elvárta. A meggyőző izraeli elrettentő képesség miatt a Hezbollah most egy ideig nem támad, hanem az új menetre készül.

Nagy valószínűséggel ez a háború nem az utolsó volt a Közel-Keleten. A következő összecsapás, amennyiben bekövetkezik, valószínűleg rövidebb lesz az időbeli lefolyását tekintve, de sokkal határozottabban fog Izrael a győzelemre törekedni, ami felveti Szíria háborúba sodródásának nagyobb esélyét is. Izrael megértette a leckét a 34 napos háborúból, és tudja, hogy a fanatikus, jól felkészített terrorista és a modern fegyverzet veszélyes kombináció, és ha kell, megelőző csapásokkal is akadályozni fogja ennek létrejöttét.

A Nemzetközi Közösség számára is el kell jönni az igazság pillanatának, hogy ki áll-e a nyugati értékrendet követő és a nyugati kultúra részét képező zsidó állam mellett vagy magára hagyja, a demokratikus értékrendet tagadó elemekkel vívott harcában.

A téma kidolgozása során felhasznált irodalom jegyzéke és internetes oldalakon található dokumentumok listája:

1. Michael Herzog: Dangerous Ambitions The Challenges of Iran and Hamas, 2005, 22. oldal ;
2. US Department of State Office of the Coordinator for Counterterrorism Country report on Terrorism 2005
3. John A Lynn: „A history of combat and culture” 2003, 221. oldal
4. Nathan Hodge: The future of Heavy Armour JANE’s Defence weekly”Volume 43”, 42. oldal;
5. Military Balance 2004-2005. London: Oxford University Press, 2004
6. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) Situation Report 1-38 Lebanon Response
7. European Commission Civil Protection Co-operation Mechanism Monitoring and Information Centre Message No. 1- 28
8. Simon Perez: The most important war of Israel 2006 4. oldal;
9. Max Boot: „Now the Israel Squabbling Starts” Los Angeles Times 2006 augusztus 16, 4. oldal
10. Jerusalem Post: Yaakov Katz: „IDF Report Card” 2006 augusztus 24
11. Jerusalem Post: Yaakov Katz: „34 days of fight” 2006 augusztus 31
12. Mair Elran: „Israel’s Home Front: Key Factor in the Confrontation with Hezbollah” Strategic Assessment No2;
13. Avi Jorich: „Beacon of Hatred: Inside Hiballah’s al-Manar Television”, 48. oldal
14. Steven A. Cook: The Second Lebanon War, 2006, 8. oldal;
15. http://www.napidzsihad.nolblog.com/?post_id=17561
16. <http://www.israelnationalnews.com/news.php3?id=10561>
17. <http://army.myl/fcs>
18. http://napidzsihad.blogspot.com/2006_06_25_napidzsihad_archive.html

19. <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/goes/le.html>
20. <http://www.nytimes.com/news/international/countriesandterritories/lebanon>
21. <http://www.unjlc.org/lebanon>
22. <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/goes/is.html>
23. <http://www.idf.il/DOVER/site>
24. <http://www.origo.hu/nagyvilag/20060328katyusa.html>
25. <http://hvg.hu/goepontok.kozelkelet/20060915izrael.aspx>
26. <http://www.ynetnews.com/hassannasrallah/>
27. http://napidzsihad.blogspot.hu/?post_id=14656.html
28. <http://warfare.ru/?linkid=2198&catid=278>
29. <http://warfare.ru/?linkid=2198&catid=1845>
30. <http://www.vilagszinvonal.hu/izrael/news.php?10>
31. http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Bint_Jabeil
32. <http://mfa.gov.il/MFA/victimsofrocketattacksandIDFcasualties>
33. <http://mfa.gov.il/MFA/Terrorism+Obstacle+to+Peace/Memorial/2006/Victims/staff-sgtpavelslutzker>
34. <http://www.militaryperiscope.com/worldfactbook/israel/navy>
35. <http://www.globalsecurity.org/military/world/israel/navy.htm>
36. <http://www.isracast.com/Articles/Articles.aspx?ID=79>
37. <http://www.debka.com/article.php?aid=1184>
38. <http://www.humanitarianinfo.org/lebanon>
39. <http://www.strategypage.com/gallery/default.asp?target=rpg7v1.htm>
40. <http://en.wikipedia.org/wiki/AT-5Sprandel>
41. <http://en.wikipedia.org/wiki/RPG-29>
42. <http://www.defense-update.com/products/r/rpg.htm>
43. <http://www.rbs.ru/exhibition/uralexpoarms/2000/rpg-7v1.htm>
44. <http://www.defense-uodare.com/products/t/trophy.htm>
45. http://www.missilesandfirecontrol.com/our_products/firesupport/MLRS-M270
46. <http://www.globalsecurity.org/military/systems/ground/m270>
47. <http://www.fas.org/man/dod-101/sys/missile/row/c-802.htm>
48. Report of Secretary-General on the Implementation of Security Council Resolution 1701 (2006) dated 12 September S/2006/730 2-3. oldal
49. Bates Gill Meria: Chinese Arms Export to Iran, Mildest review of International Affairs Volume 2, 10. oldal 1998
50. Yuval Azoulay: Paratroopers regroup on Kinneret Beach for Battle, Haaretz 2006. augusztus 2, 2. oldal
51. Yakov Katz: 34 days of fight, 2006, 2 oldal
52. Aaron Klein: „Soldiers from Iran killed in Lebanon”, WorldNet-Daily.com 2006 augusztus 9
53. Zeev Schiff: Teheran’s role is extensive”, Haaretz 2006. július 18, 3. oldal
54. Dirk Buda and Delilah H. A. Al-Kundahiry: Premier Damage assessment –Beirut and South Lebanon, 2006. augusztus 31, 3. oldal
55. The Nonproliferation Review: Ballistic, cruise missile, and missile defense systems: Trade and Significant developments 2004, 183. oldal;
56. Military Periscope 2005 67. oldal